

Pismo ogólnopolskie

Rada redakcyjna

Marek Bryx
Wiesław Czyżowicz
Barbara Dobiegała-Korona
Tadeusz Dudycz
Leszek Dziawgo
Andrzej Fierla
Joze Gricar (Słowenia, Maribor)
Wiesław M. Grudzewski
Irena Hejduk
Andrzej Herman – przewodniczącą
Marta Juchnowicz
Stanisław Kasiewicz
Andrzej K. Koźmiński
Kazimierz Kuciński
Elżbieta Mączyńska
Adam Noga
D. Mario Nuti (Włochy, Rzym)
Krzysztof Oblój
Leszek Pawłowicz
Vitalija Rudzkiene (Litwa, Wilno)
Krzysztof Rutkowski
Roman Sobiecki
Barbara Szubińska
Stanisław Sudół
Andrzej Szablewski
Israel Spiegler (Izrael, Tel-Awiw)
Władysław Szymański
Gertruda K. Świdorska
Keijo Virtanen (Finlandia, Turku)
Piotr Wachowiak
Lech W. Zacher
Dariusz Zarzecki

Redaktor naczelny

Andrzej Herman

Zespół redakcyjny

Alicja Kołodko – redaktor prowadząca
Ryszard Ginalski – redaktor
Mirosław Makowski – opr. graficzne

Adres redakcji

Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie
Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie
budynek M, pok. 111
02-513 Warszawa
ul. Madalińskiego 6/8
tel./fax: (0-22) 564 92 36
redakcja@przedsiębiorstwo.waw.pl

Prenumerata

Nella Mamos-Sutkowska
tel./fax: (0-22) 564 92 36
e-mail: nmamos@sgh.waw.pl
www.przedsiębiorstwo.waw.pl

Dystrybucja

Ofcyna Wydawnicza
Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie
02-554 Warszawa
al. Niepodległości 164
tel. (0-22) 564 94 77
fax: (0-22) 564 86 86
www.wydawnictwo.waw.pl

Liczba punktów do oceny parametrycznej jednostek naukowych – 6.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja nie płaci honorariów. W tekstach publikowanych zastrzega sobie prawo do skrótów, zmian tytułów, adriastacji. Artykuły są zatwierdzane do publikacji po uzyskaniu pozytywnych recenzji.

Copyright by
Szkoła Główna Handlowa
w Warszawie, Kolegium
Nauk o Przedsiębiorstwie

Wszelkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie, przedrukowywanie i rozpowszechnianie całości lub fragmentów niniejszej publikacji bez zgody wydawcy jest zabronione.

Nakład: do 3000 egzemplarzy

Druk i oprawa:
Agencja Reklamowo-
Wydawnicza
Arkadiusz Grzegorzcyk
ww.grzeg.com.pl

Na okładce zdjęcie
Juliusza Sokołowskiego

Marzenna Cichosz, Katarzyna Nowicka,

Aneta Pluta-Zaremba

Branża KEP

– barometr polskiej gospodarki

Branża usług kurierskich, ekspresowych i paczkowych (KEP) często określana jest mianem barometru polskiej gospodarki, gdyż jako pierwsza odczuwa zarówno przyspieszenie, jak i spowolnienie działalności przedsiębiorstw. Wykazuje ona nie tylko cechy barometru, lecz również lokomotywy polskiej gospodarki, jak wynika z badań przeprowadzonych w 2010 roku przez zespół Katedry Logistyki, w składzie prof. dr hab. Krzysztof Rutkowski – kierownik, dr Marzenna Cichosz, dr Katarzyna Nowicka, dr Aneta Pluta-Zaremba.

Badania zostały przeprowadzone w dwóch etapach. Rozpoczęto je od wywiadów bezpośrednich z ekspertami reprezentującymi dziesięciu operatorów ekspresowych: AGAP, DHL Express (Poland), DPD Polska, General Logistics Systems Poland, K-EX, Riders Express, Siódemka, TNT Express Worldwide (Poland), UPS Polska, X-press Couriers. Dwie z wyżej wymienionych firm – General Logistics Systems Poland i Riders Express – przekazały tylko dane jakościowe, pozostałe udostępniły również dane ilościowe. Szacuje się że operatorzy ekspresowi, którzy udostępniili dane ilościowe, reprezentują ok. 75 proc. całego rynku KEP w Polsce szacowanego na ok. 850 mln euro¹. Informacje ilościowe wykorzystane zostały do określenia wielkości i struktury przesyłek krajowych i międzynarodowych, wielkości zatrudnienia oraz inwestycji firm rynku KEP.

W drugim etapie przeprowadzono badanie ankietowe wśród przedsiębiorstw korzystających z usług firm tej branży. Na ankietę rozesłaną drogą e-mailową odpowiedziało 81 menedżerów z firm działających w Polsce, reprezentujących różne branże i rodzaje działalności.

Efektom badań jest raport *Branża przesyłek kurierskich, ekspresowych i paczkowych – wpływ na polską gospodarkę*. W pracach nad raportem, oprócz informacji zgromadzonych w trakcie badania, zostały wykorzystane informacje branżowe oraz analizy i dane statystyczne pochodzące z różnych źródeł (m.in. GUS, Eurostat).

Istota usług i struktura podmiotowa branży

Branża KEP obejmuje operatorów ekspresowych, których trzon oferty stanowią usługi kurierskie, ekspresowe i paczkowe. Warto podkreślić, że usługi ekspresowe charakteryzuje specyficzna wartość dodana, którą tworzą: sposób ich świadczenia oraz zobowiązanie usługodawcy m.in. do wykonania usługi „od drzwi do drzwi” (*door-to-door*), śledzenie przebiegu realizacji usługi oraz określony z góry termin doręczenia (często na następny dzień roboczy, a nawet na określoną godzinę, np. 9:00, 12:00)³.

W branży KEP w Polsce działa około 200 podmiotów gospodarczych zróżnicowanych pod względem wielkości, zakresu i obszaru geograficznego świad-

czonych usług oraz wykorzystywanych gałęzi transportu (głównie drogowej i lotniczej). Największe z nich nazywane są integratorami. Są to globalne korporacje, które weszły na rynki Europy Środkowo-wschodniej poprzez wykup firm, które już na tych rynkach funkcjonowały i posiadały rozwiniętą infrastrukturę logistyczną. Pozostałe podmioty specjalizują się w usługach krajowych i przesyłkach międzynarodowych (zwłaszcza w ramach kontynentu europejskiego), konkurując jakością, ceną i rozwiązaniami dostosowanymi do obsługi konkretnych branż i klientów.

Serwis związany z logistyką miejską zapewniany jest przez przewoźników działających głównie na terenie aglomeracji miejskich bądź dużych miast. Oferują oni często usługi wyspecjalizowane, „szyte na miarę” potrzeb konkretnych klientów. Integratorzy i małe podmioty rynku KEP (oferujący usługi logistyki miejskiej) współpracują, oferując komplementarne usługi. Tym samym obydwa rodzaje przedsiębiorstw mogą oferować pełny pakiet usług. Podobnie jak na rynku europejskim czy światowym, również w Polsce zdarza się, że integratorzy umożliwiają małym podmiotom dostęp do swojej infrastruktury. Przykładem takiego rozwiązania może być współpraca firm DHL Express (Poland) i AGAP. Połączenie ich doświadczeń i infrastruktury w konsekwencji pozwala na osiągnięcie efektów synergicznych przez obydwie strony.

Rozwój i zmiany

Ostatnie dwadzieścia lat to okres intensywnego rozwoju branży KEP w Polsce. O dynamice zmian świadczą:

- wzrost liczby operatorów ekspresowych,
- wzrost liczby przesyłek przewiezionych przez podmioty branży KEP,
- wzrost liczby pracowników.

Warto podkreślić, że tak dynamiczny rozwój nie byłby możliwy, gdyby nie

ogromny popyt na usługi ekspresowe. W pierwszej kolejności przewoźnicy ekspresowi inwestowali w infrastrukturę i tworzenie sieci operacyjnej. Następnie w nowoczesną technologię pozwalającą usprawnić niektóre etapy procesu przyjmowania, przemieszczania oraz doręczenia przesyłek. Ważne były także inwestycje w kapitał ludzki.

W latach 1996-2009 nastąpił prawie czternastokrotny wzrost liczby operatorów niepublicznych, z 15 w 1996 roku do 209 zarejestrowanych w Urzędzie Komunikacji Elektronicznej (UKE) na koniec grudnia 2009 roku. Warto jednak zaznaczyć że nie wszyscy operatorzy ekspresowi, którzy zgłosili swą działalność w UKE, byli aktywni. Według danych UKE w 2009 roku tylko 125 spośród 209 operatorów ekspresowych prowadziło działalność²⁾.

O dynamice rozwoju branży KEP w Polsce świadczy również wzrost ilości przesyłek (rysunek 1). W okresie objętym szczegółową analizą, tj. w latach 2005-2009, ilość przesyłek przewiezionych przez operatorów ekspresowych podwoiła się, choć w roku 2009 tempo wzrostu wyraźnie spadło. Było to ściśle związane z globalnym kryzysem gospodarczym i spadkiem obrotów polskich przedsiębiorstw z zagranicą. Szczególnie ucierpieli wówczas integratorzy. Poprawy swej sytuacji szukali w cięciu kosztów operacyjnych, obniżce cen oraz skoncentrowaniu się na rozwoju rynku przesyłek krajowych. Integratorom działającym w Polsce pomógł wzrost zainteresowania polskich klientów zakupami w internecie, idący za tym wzrost ilości przesyłek przewożonych do klientów indywidualnych (B2C), oraz wzrost wykorzystania usług operatorów ekspresowych przez banki, instytucje finansowo-ubezpieczeniowe, operatorów telekomunikacyjnych, itp., (również B2C).

Zmiany obserwowane w branży KEP w Polsce w ciągu ostatnich dwudziestu lat miały charakter nie tylko zmian ilości-

ciowych, lecz również jakościowych. Na początku lat dziewięćdziesiątych XX w. kurierzy wozili głównie dokumenty i wartościowe drobne przesyłki. Analiza struktury przesyłek przewiezionych przez operatorów ekspresowych w ciągu pięciu lat objętych badaniem pokazuje, że stabilnie od kilku lat blisko 90 proc. przesyłek stanowią paczki (rysunek 2).

Średnia waga paczki w 2009 roku wyniosła 16,36 kg i była blisko 4 kg niższa niż w 2005 roku. Stało się tak głównie za sprawą wzrostu liczby przesyłek w segmencie B2C. Ogromny udział paczek w strukturze przesyłek przewożonych przez operatorów ekspresowych wyraźnie odróżnia ich od Poczty Polskiej, dominującej w sferze przesyłek z korespondencją oraz przesyłek reklamowych (odpowiednio 91,1 proc. i 92,2 proc. udziału w rynku)²⁾.

Kolejną zmianą o charakterze jakościowym jest obserwowany od 2006 roku wzrost zainteresowania klientów usługami ekonomicznymi (standardowymi), kosztem usług premium z gwarantowanym czasem dostawy (rysunek 3). Rosnąca popularność usług ekonomicznych wśród klientów jest efektem bardzo korzystnego współczynnika ich jakości do ceny.

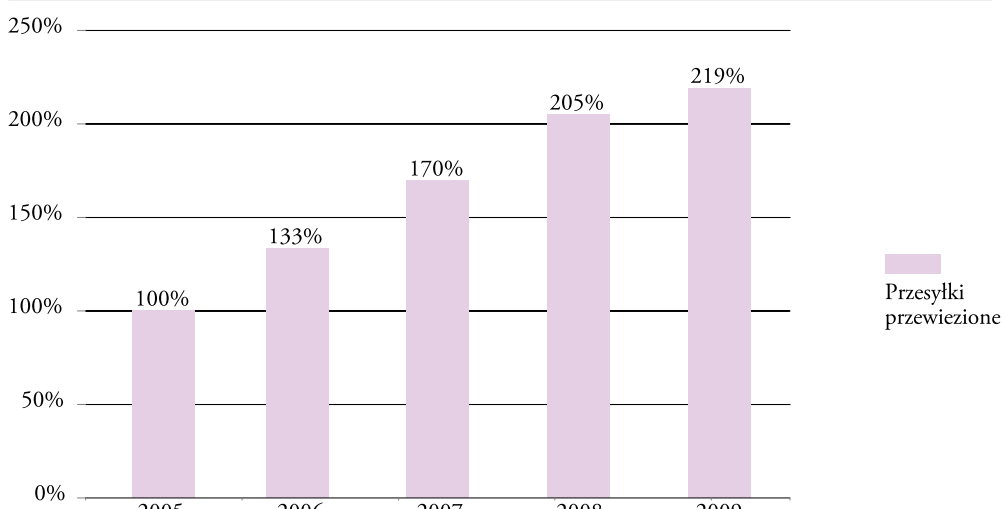
Istotną zmianą jakościową branży KEP w Polsce jest również rozszerzanie palety usług dodatkowych (np. pobranie należności od odbiorcy, pisemne potwierdzenie doręczenia, kompleksowa obsługa zwrotu dokumentów załączonych do przesyłki, itp.), oraz przedstawianie klientom usług wysoce specjalistycznych opracowanych pod wymagania konkretnego sektora (np. motoryzacyjnego, elektronicznego, medycznego, itp.), a nawet przygotowywanie usług na miarę potrzeb zindywidualizowanych wymagań klienta.

Rozwój branży a polska gospodarka

Branża KEP należała do najszybciej rozwijających się do 2008 roku. W 2009 roku na działalność operatorów ekspresowych w Polsce wpłynęło zarówno spowolnienie w polskiej gospodarce, jak też światowy kryzys gospodarczy, na skutek którego zmniejszyły się obroty handlu zagranicznego, co z kolei obniżyło popyt przedsiębiorstw na przewozy międzynarodowe.

W latach 2005-2009 przychody branży KEP wzrosły o 98 proc. w cenach realnych, podczas gdy produkt krajowo-

Rysunek 1 Zmiany ilości przesyłek przewiezionych przez podmioty branży KEP w Polsce (2005 r. = 100%)

Źródło: Katedra Logistyki SGH na podstawie wywiadów z firmami KEP, Rutkowski K., Cichosz M., Nowicka K., Pluta-Zaremba A., *Branża przesyłek kurierskich, ekspresowych i paczkowych – wpływ na polską gospodarkę*, CDiEG, SGH, maj 2011, s. 28.

wy brutto zwiększył się tylko o 22 proc. (rysunek 4). Czteropółkrotnie większy procentowy przyrost przychodów operatorów ekspresowych od wzrostu PKB Polski świadczy o dynamicznym rozwoju tej branży. Wśród najważniejszych przyczyn tak dużego tempa wzrostu, co roku w latach 2005-2008 oscylującego między 21 a 29 proc., należy wymienić: rosnący popyt na szybkie, niezawodne przesyłki z gwarantowanym czasem dostawy, wzrost eksportu i importu Polski dzięki wchodzeniu polskich przedsiębiorstw do międzynarodowych łańcuchów dostaw, co zwiększyło zapotrzebowanie na przesyłki międzynarodowe, tendencję do *outsourcingu* usług transportowych czy rozwój rynku *e-com-*

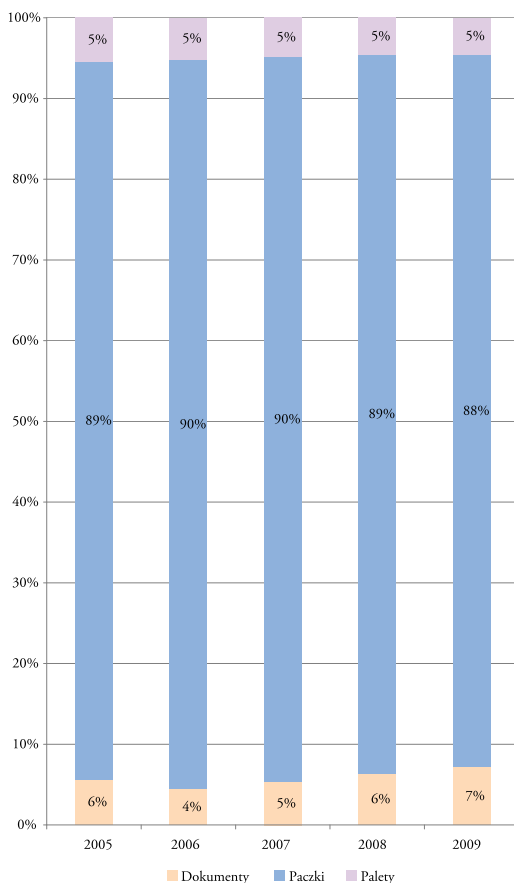
merce, i związany z tym wzrost popytu na dostarczanie zakupów internetowych.

W trudnym dla operatorów ekspresowych 2009 roku nastąpiło znaczące osłabienie tempa wzrostu rynku KEP pod względem wartościowym i ilościowym. Przychody dynamicznie rosące w poprzednich latach (od roku 2005 do 2008 średnio o 25,7 proc.), w roku 2009 uległy zahamowaniu, a nawet niewielkiemu spadkowi o 0,4 proc. w stosunku do poprzedniego roku. Wpłynęły na to w dużej mierze wyraźne obniżenie cen usług świadczonych przez przewoźników ekspresowych, oraz osłabienie tempa wzrostu ilości przesyłek przewiezionych. Pomimo spadku przychodów w 2009 r. przewieziono o 7,5 proc. przesyłek więcej w porównaniu z 2008 rokiem. Wzrost ten był jednak dużo mniejszy niż w latach 2005-2008, kiedy to średnie roczne tempo wzrostu wynosiło 27 proc.

Analiza danych ilościowych pokazuje, że zwiększyła się również ilość przesyłek międzynarodowych dostarczonych przez przewoźników ekspresowych w 2009 roku (rysunek 5), pomimo zmniejszenia eksportu i importu Polski w cenach stałych w tym okresie odpowiednio o 7,9 proc. i 14,3 proc. Warto podkreślić, że wzrost przewiezionych wolumenów w 2009 roku był znacznie niższy niż w poprzednich latach. Przesyłek międzynarodowych w 2009 r. było tylko o 3 proc. więcej w stosunku do poprzedniego roku, w porównaniu ze średnim rocznym tempem wzrostu o 25 proc. w latach 2005-2008. Dlatego najbardziej skutki kryzysu gospodarczego odczuli integratorzy wyspecjalizowani w obsłudze przesyłek międzynarodowych, a zwłaszcza klientów reprezentujących branże: motoryzacyjną, elektroniczną czy odzieżową.

Zatrudnienie stanowi kolejny czynnik, który należy wziąć pod uwagę przy ocenie oddziaływania branży KEP na polską gospodarkę. W latach 2005-2009 liczba pracowników etatowych i podwykonawców

Rysunek 2 Zmiany struktury przewiezionych przesyłek w podziale na dokumenty, paczki i palety

Źródło: Katedra Logistyki SGH na podstawie wywiadów z firmami KEP. Rutkowski K., Cichosz M., Nowicka K., Pluta-Zaremba A., *op.cit.*, s. 32.

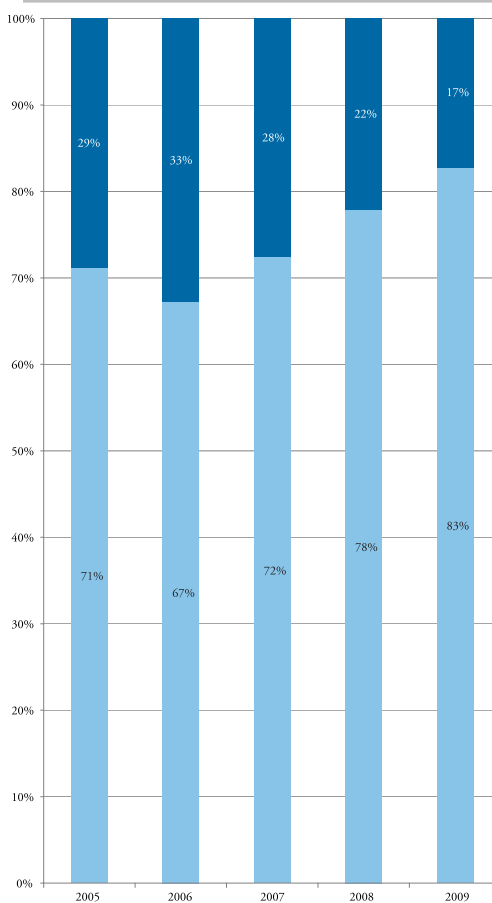
(głównie kurierów i kierowców samochodów liniowych) zatrudnionych przez operatorów ekspresowych, podwoiła się (rysunek 6). Średnie roczne tempo wzrostu zatrudnienia w branży KEP wynosiło 19 proc., i było 10,5 razy większe od średniego rocznego tempa wzrostu zatrudnienia w polskiej gospodarce. W trudnym roku 2009 zatrudnienie u operatorów ekspresowych w porównaniu z 2008 rokiem wzrosło o 3,4 proc., podczas gdy w polskiej gospodarce spadło o 1,4 proc. Głównym powodem wzrostu zatrudnienia w firmach branży KEP pomimo spowolnienia gospodarczego w Polsce, była konieczność doręczenia większej ilości przesyłek. W związku z tym zwiększyła się liczba pracowników podwykonawców – kurierów – przy niewielkim spadku liczby pracowników etatowych.

Zatrudnienie wraz z inwestycjami w środki trwałe, na które 7 firm reprezentujących branżę KEP (bez danych DPD Polska) wydało prawie 200 mln zł w latach 2005-2009, bezpośrednio wpływa na wzrost gospodarczy w Polsce (efekt mnożnikowy inwestycji i zatrudnienia). Inwestycje i bezpośrednie zatrudnienie przekłada się na wzrost zatrudnienia w przedsiębiorstwach, wytwarzających dobra i usługi potrzebne przewoźnikom ekspresowym do realizacji inwestycji oraz prowadzenia działalności operacyjnej. Jest ono określane mianem zatrudnienia pośredniego. Obie grupy pracowników poprzez swoje wydatki konsumpcyjne zwiększają zatrudnienie wtórne, czyli w sektorach gospodarki i firmach produkujących dobra konsumpcyjne.

Pomimo znaczącego spadku tempa wzrostu, polska branża KEP przetrwała trudny okres światowego kryzysu i spowolnienia w polskiej gospodarce. Warto odpowiedzieć na pytanie, co było motorem wzrostu ilościowego tej branży w 2009 roku?

Firmy branży KEP przetrwały trudny 2009 rok przede wszystkim dzięki: zmianie potrzeb klientów, skoncentrowaniu się

Rysunek 3 Zmiana struktury przewiezionych przesyłek w podziale na przesyłki ekonomiczne i premium

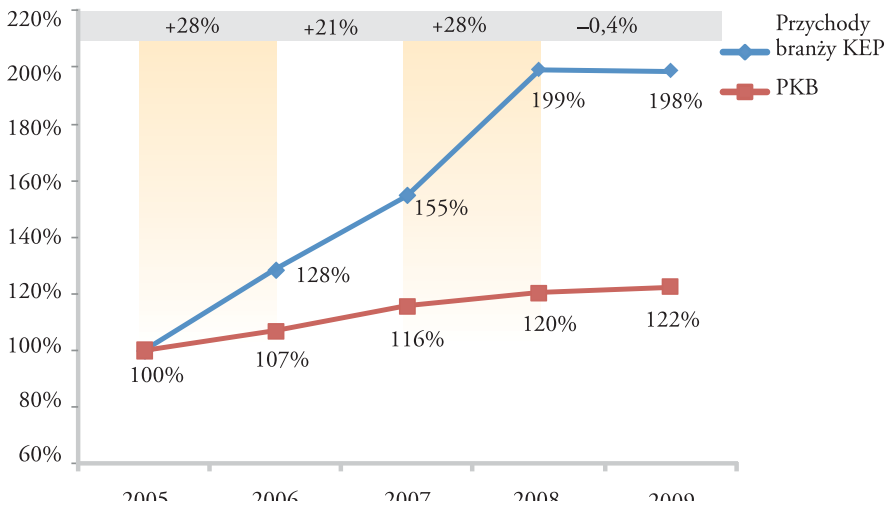

Źródło: Katedra Logistyki SGH na podstawie wywiadów z firmami KEP. Rutkowski K., Cichosz M., Nowicka K., Pluta-Zaremba A., *op.cit.*, s. 33.

na rynku krajowym i obsłudze klientów niszowych, wykorzystaniu rosnącego popytu na obsługę handlu internetowego w sferze B2C, oraz zaoferowaniu klientom atrakcyjnych, niższych cen usług przy zachowaniu ich wysokiej jakości.

Niewątpliwie w rozwoju ilościowym w 2009 r. pomogły zmiany potrzeb klientów oraz przyciągnięcie nowych klientów. Polskie przedsiębiorstwa zarówno na rynku krajowym, jak i w handlu zagranicznym, ze względu na spadek wielkości zamówień swoich odbiorców, wysyłały częściej, ale mniejsze przesyłki – paczki i palety, i w związku z tym częściej korzystały z usług przewoźników ekspresowych. Wynikało to również z tendencji do zmniejszania przez firmy zapasów w okresie dużej nie-

Rysunek 4 **Zmiany przychodów branży KEP i PKB w Polsce w latach 2005-2009 (w cenach realnych, 2005 r. = 100)**

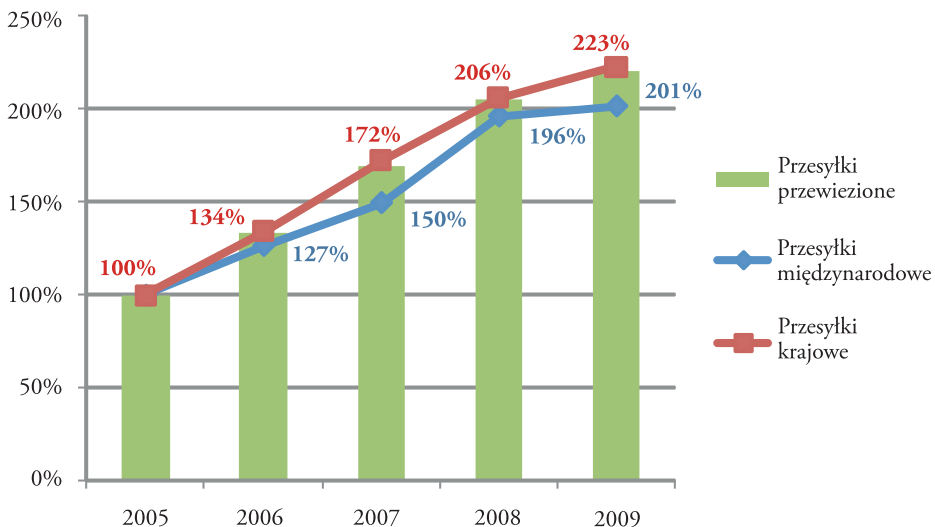
Źródło: Katedra Logistyki SGH na podstawie wywiadów z firmami KEP, Rutkowski K., Cichosz M., Nowicka K., Pluta-Zaremba A., *op.cit.*, s. 38.

pewności popytu i korzystania z usług szybkich, z gwarantowanym czasem doręczenia przesyłek. Polska jako jeden z nielicznych krajów UE w roku 2009 zwiększyła PKB. Dlatego operatorzy ekspresowi, którzy postawili na obsługę rynku krajowego, odnotowali większe tempo rozwoju niż pozostali.

Rosnące od kilku lat zapotrzebowanie na obsługę dostaw dla intensywnie rozwijającego się handlu internetowego, także w czasie spowolnienia gospodar-

czego w Polsce, wraz z obniżką cen usług firm KEP w 2009 r., zaowocowało dużym wzrostem popytu na te usługi kosztem Poczty Polskiej, która przez szereg lat nie zrobiła nic, aby podnieść jakość świadczonych usług czy ułatwić nadanie i odbiór przesyłki. Oprócz redukcji cen, które stały się konkurencyjne wobec cen usług Poczty Polskiej, operatorzy ekspresowi wprowadzili dodatkowe funkcje ułatwiające odbiór przesyłki, np. powiadamianie sms o terminie doręczenia paczki, możli-

Rysunek 5 **Zmiany ilości przesyłek krajowych i międzynarodowych przewiezionych przez firmy branży KEP w latach 2005–2009 (2005 r. = 100)**

Źródło: Katedra Logistyki SGH na podstawie wywiadów z firmami KEP, Rutkowski K., Cichosz M., Nowicka K., Pluta-Zaremba A., *op.cit.*, s. 41.

wość zmiany miejsca odbioru przesyłki, i nowe produkty do obsługi rynku B2C (np. odbiór w wybranych punktach handlowych) czy rozwiązania wspierające działalność sprzedawców internetowych (np. oprogramowanie do przygotowywania listów przewozowych dla nadawanych przesyłek).

Bez wątplenia zarówno polskie oddziały międzynarodowych operatorów, jak i polskie firmy KEP, mogły się lepiej przygotować na spadek popytu na ich usługi, ze względu na opóźnienie z jakim skutki kryzysu były odczuwane w Polsce w porównaniu z krajami wysoko rozwiniętymi. Doświadczenia z rynków Europy Zachodniej przyczyniły się do ograniczenia przez przewoźników ekspresowych inwestycji lub ich przesunięcia w czasie. Dzięki temu nastąpiło spowolnienie tempa wzrostu ich potencjału, a to z kolei pozwoliło ograniczyć koszty działalności.

Znaczenie branży dla polskich przedsiębiorstw

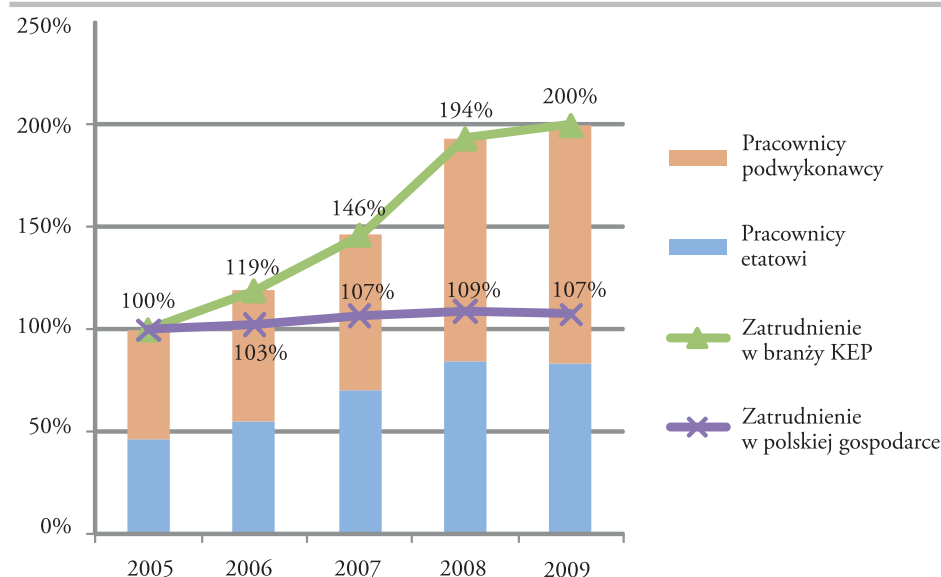
Jednym z istotnych elementów analizy branży KEP było badanie empiryczne, przeprowadzone wśród podmiotów gospodarczych korzystających z usług oferowanych przez przewoźników ekspresowych.

Jego celem było określenie wpływu korzystania z usług KEP na prowadzoną działalność gospodarczą. Badanie przeprowadzono za pomocą anonimowych ankiet rozesyłanych do klientów operatorów ekspresowych w terminie od czerwca do grudnia 2010 roku. Wzięło w nim udział 81 przedsiębiorstw należących do sektora dużych, czyli zatrudniających 250 i więcej pracowników, oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), w których zatrudnienie nie przekraczało 249 osób. Wśród uzyskanych odpowiedzi 62 proc. pochodziło od respondentów z MŚP, a 38 proc. od dużych przedsiębiorstw.

Obydwie grupy respondentów wskazały, że kluczowe kompetencje usługodawców KEP, czyli dostawy na następny dzień, dostawy na gwarantowaną godzinę i możliwość śledzenia przesyłki w trasie, są dla nich bardzo ważnym lub ważnym czynnikiem we współpracy (rysunek 7).

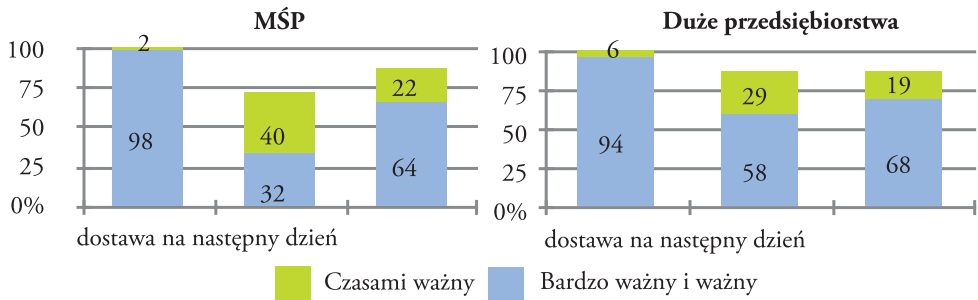
Współpraca ta odgrywa silną rolę w bieżącej działalności gospodarczej respondentów, wpływając na szereg zmian w strukturze organizacji ich funkcjonowania. Do najważniejszych wskazanych przez respondentów badania, wynikających z podjęcia kooperacji z przewoźnikami.

Rysunek 6 Zmiany zatrudnienia w branży KEP i w polskiej gospodarce w latach 2005–2009 (2005 r. = 100)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z wywiadów z firmami KEP.

Rysunek 7 Waga czynników decydujących o korzystaniu z usług KEP przez małe, średnie i duże przedsiębiorstwa

Źródło: Katedra Logistyki SGH na podstawie badania ankietowego klientów branży KEP, Rutkowski K., Cichosz M., Nowicka K., Pluta-Zaremba A., *op.cit.*, s. 48.

kami ekspresowymi, należały: skrócenie czasu realizacji zamówienia, wzrost terminowości dostaw do klientów i wzrost liczby realizowanych zamówień. Zarówno te, jak i pozostałe zmiany wskazane na rysunku 8, kształtują strukturę i poziom obsługi klientów tych przedsiębiorstw oraz wpływają na obniżanie ich kosztów. W efekcie współpracy z branżą KEP przedsiębiorstwa uelastyczniają działania i osiągają nowe obszary kompetencji. Sytuacja ta stymuluje ich konkurencyjność rynkową i dalszy rozwój.

Jak się okazało, współpraca z branżą KEP odgrywa także ważną rolę w międzynarodowej działalności przedsiębiorstw korzystających z jej usług. Dla trzech czwartych MŚP i ponad połowy dużych przedsiębiorstw brak usług KEP miałby bardzo duży lub duży wpływ na międzynarodową działalność gospodarczą.

W przypadku ponad połowy MŚP brak dostępu do usług KEP związany byłby najprawdopodobniej ze wzrostem poziomu zapasów zaopatrzeniowych, mających zapewniać odpowiednią dostępność materiałów i komponentów niezbędnych do zaspokajania popytu z rynków zagranicznych. Brak możliwości korzystania z oferty branży KEP związany byłby też z utratą możliwości sprzedaży z powodu dłuższego czasu realizacji dostaw. Część dużych przedsiębiorstw rozważałaby również przeniesienie swojej działalności

produkcyjnej do innych krajów (tablica 1). Taka deklaracja jest istotna nie tylko w ujęciu mikroekonomicznym, ale także makroekonomicznym.

Przedsiębiorstwa dostrzegły jak ważną rolę odgrywa branża KEP kształtująca na wielu płaszczyznach ich funkcjonowanie. Respondenci przywiązują więc dużą wagę do dalszej współpracy z operatorami ekspresowymi. Niemal 80 proc. respondentów z MŚP i dużych przedsiębiorstw stwierdziło, że w minionych 5 latach ich wydatki na usługi świadczone przez operatorów ekspresowych wzrosły. Jednocześnie 80 proc. MŚP i 65 proc. dużych przedsiębiorstw zadeklarowało dalszy wzrost wydatków na te cele w ciągu najbliższych 5 lat.

Dominujące pod względem liczebności w polskiej gospodarce MŚP dostrzegły znaczny potencjał rozwoju działalności gospodarczej poprzez współpracę z usługodawcami branży KEP. Dzięki temu mają one dostęp do najnowocześniejszych rozwiązań logistycznych bez konieczności inwestycji w budowanie własnej infrastruktury. Możliwość ta wpływa na ich funkcjonowanie w skali lokalnej, międzynarodowej, a nawet globalnej.

Jednocześnie rozwiązania oferowane przez przewoźników ekspresowych mogą przyczynić się do wspierania przedsiębiorstw nowo powstających, które cechuje

podwyższone ryzyko biznesowe związane z brakiem doświadczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej.

Znaczenie branży KEP

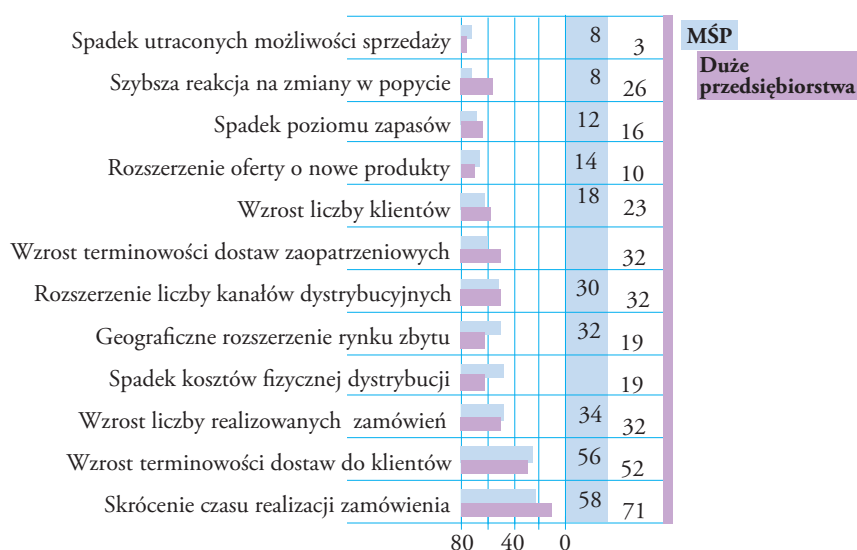
Analiza danych o zmianach przesyłek przewiezionych, przychodach i zatrudnieniu w branży KEP, w odniesieniu do zmian PKB Polski i całkowitego zatrudnienia, pozwala sformułować wniosek, że branża KEP jest wrażliwa na zmiany zachodzące w polskiej i światowej gospodarce. Jednocześnie dynamiczny rozwój operatorów ekspresowych wywiera pozytywny wpływ na rozwój polskich przedsiębiorstw, wspomagając je w prowadzeniu działalności krajowej i międzynarodowej, a tym samym przyczynia się do wzrostu polskiej gospodarki.

O znaczeniu branży KEP dla przedsiębiorstw działających w Polsce świadczą wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród klientów korzystających z usług KEP. Dzięki współpracy z operatorami ekspresowymi przedsiębiorcy mogą oferować klientom obsługę wyższej jakości, a zarazem tańszą. Korzystanie z usług branży KEP stymuluje wzrost ich przychodów,

umożliwia rozwijanie działalności na nowych płaszczyznach, bez konieczności ponoszenia nakładów na niezbędną infrastrukturę logistyczną i kosztowne aktywa. Sytuacja ta współdecyduje o ich konkurencyjności rynkowej nie tylko na terenie Polski, ale również w działalności międzynarodowej. Szybki rozwój branży KEP współgra z rozwojem przedsiębiorstw, dając im potencjał intensyfikacji działań nie tylko w obranym kierunku, ale i szereg nowych kompetencji oraz możliwości odgrywających istotną rolę dla ich przyszłości.

Wyniki przeprowadzonych przez zespół Katedry Logistyki SGH badań operatorów ekspresowych, i wpływu wykorzystywania ich usług na prowadzenie działalności gospodarczej potwierdzają, że branża KEP wykazuje zarówno cechy barometru, jak i lokomotywy polskiej gospodarki. Można tu bowiem zaobserwować swoiste sprzężenie zwrotne – pogorszenie koniunktury gospodarczej w skali globalnej, odczuwane także przez przedsiębiorców w Polsce, obniża możliwość rozwoju ich działalności gospodarczej, a tym samym skłonność do korzystania z usług branży KEP. W odwrotnej

Rysunek 8 Wpływ współpracy z przewoźnikami ekspresowymi na działalność gospodarczą przedsiębiorstw

Źródło: Katedra Logistyki SGH na podstawie badania ankietowego klientów branży KEP, Rutkowski K., Cichosz M., Nowicka K., Pluta-Zaremba A., *op.cit.*, s. 50.

Tablica 1 Najbardziej prawdopodobne zdarzenia w przedsiębiorstwach w przypadku braku dostępu do międzynarodowych usług przewoźników ekspresowych*

Prawdopodobne zdarzenia związane z brakiem dostępu do usług KEP	MŚP	Przedsiębiorstwa duże
Wzrost zapasów zaopatrzeniowych	56%	44%
Utrata zamówień	52%	39%
Wzrost zapasów wyrobów gotowych	37%	39%
Przeniesienie produkcji do innych krajów	12%	23%

*Kumulacja odpowiedzi „prawdopodobnie” i „być może”

Źródło: Katedra Logistyki SGH na podstawie badania ankietowego klientów branży KEP, Rutkowski K., Cichosz M., Nowicka K., Pluta-Zaremba A., *op.cit.*, s. 51.

sytuacji – poprawy koniunktury gospodarczej – szersze korzystanie z usług branży KEP przez przedsiębiorstwa kreuje ich

rozwój, co w sumarycznym ujęciu składa się na pozytywne zmiany w tendencjach rozwoju całej polskiej gospodarki.

Bibliografia:

1. *Polish Transport Sector Report*, „IntelliiNews”, July 2010, p. 3.
2. *Raport Prezesa UKE o stanie rynku usług pocztowych w Polsce w 2009 roku*, UKE, Warszawa, maj 2010 r., s. 4, 14.
3. Rutkowski K., Cichosz M., Nowicka K., Pluta-Zaremba A., *Branża przesyłek kurierskich, ekspresowych i paczkowych – wpływ na polską gospodarkę*, CDiEG, SGH, maj 2011, s. 13.

Dr **Marzenna Cichosz**, Katedra Logistyki, Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, SGH.

Dr **Katarzyna Nowicka**, Katedra Logistyki, Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, SGH.

Dr **Aneta Pluta-Zaremba**, Katedra Logistyki, Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, SGH.